

Tendensen in Privaat Vermogensbeheer **Verhoogd bewustzijn over geld en vermogen**

Prof. Dr. Alain-Laurent Verbeke

Gewoon Hoogleraar KU Leuven en Universiteit Tilburg,

Visiting Professor of Law Harvard,

Voorzitter Stichting Vermogensplanning

Privaat vermogen. Tot lang na de tweede Wereldoorlog was dit een privilege voor de *happy few*. Onze sociale welvaartstaat is er echter in geslaagd om bijna iedereen rijk te maken. Het klopt dat er ook bij ons nog te veel (kans)armoede bestaat. Maar het overgrote deel van de Belgen leeft in grote welstand. Wie beseft er ten volle de ongelooflijke luxe van ons hoogstaand onderwijs, performante sociale zekerheid en top gezondheidszorg? Veel meer mensen dan enkele decennia geleden beschikken vandaag over een eigen privaat vermogen.

Paradox van de crisis

De financieel-economische crisis van de laatste jaren heeft dat niet veranderd. Integendeel, zij heeft deze tendens nog versterkt. De meeste klappen zijn intussen verwerkt, de economie doet het weer goed. We zien de omvang en de aantallen van de private vermogens alleen maar toenemen. Onze *middle class* deint als een olievlek uit over vrijwel alle lagen van de bevolking.

De crisis heeft er bovendien voor gezorgd dat het bewustzijn rond vermogen is toegenomen. Sommigen hebben zelfs hun uitgavenpatroon aangepast: bepaalde luxe wordt sneller dan vroeger decadent of ongepast bevonden. Dit verhoogde besef omtrent geld en vermogen uit zich voorts op diverse vlakken.

Verhoogd bewustzijn - Risico

Hoe meer vermogen, hoe meer zorgen. De klassieke menselijke reflex van *loss aversion*, de schrik om te verliezen wat men heeft, leidt tot een risico-averse en gevictimiseerde samenleving. Burgers hebben alleen nog rechten. Plichten, dat is iets voor anderen. Als er iets gebeurt, ben ik een slachtoffer: wie zal dat betalen? Het is daarom van belang om goed verzekerd te zijn. Bij een verstandig beheer van het privaat vermogen hoort een doordachte afdekking van de risico's via verzekeringen.

De schrik voor risico's uit zich ook in de beleggingen. Hoewel de beurzen weer wat aantrekken, zullen velen twintig keer nadenken alvorens ze weer een groot deel van hun geld investeren in zgn. "goede huisvader" aandelen. Zoals Centesimus een pot met goudstukken in de tuin verstoppert of een boerderij koopt om zelfbedruipend te zijn als de boel ontploft, zijn extremen. Velen richten zich wel naar goud en zilver, grondstoffen en vastgoed om financiële gemoedsrust te vinden.

Verhoogd bewustzijn – Bankieren

Dat brengt ons bij de relatie van de burger met zijn bankier. Door de crisis is er iets geknakt. De bankier moet zich voor een stuk her-uitvinden. *Asset wealth management, private banking, personal banking*: het zijn belangrijke diensten op maat. De steeds veeleisender en mondiger cliënt eist meer verantwoordelijkheidszin, meer uitleg en transparantie. De financiële instellingen doen hun best om het geschokte vertrouwen te herwinnen. De toekomst is aan de bankiers die erin slagen om de mooie woorden om te zetten in oprechte daden.

Booming successieplanning

Het bewuster omgaan met vermogen, en de toename van het vermogen, hebben tenslotte ook gezorgd voor een enorme *boost* in de successieplanning. Iedereen, van hoog tot laag, wordt gepland. De lage tarieven voor schenkingen van roerende goederen hebben vele mensen overtuigd om aan successieplanning te gaan doen. Ook de goede doelen zitten in de lift. Duolegaten en andere technieken worden steeds bekender.

Dat is op zich een goede ontwikkeling. Toch past een waarschuwing. We leven langer, met steeds hogere comforteisen. Dat kost geld. Daarom moet men goed nadenken alvorens te schenken. Kan ik dat geld echt wel missen? Maak een onderscheid tussen *must have, nice to have en not to have*. Het veiligste is om enkel goederen te schenken die tot die laatste categorie behoren.

Bovendien is het aangewezen dat onze wetgever, in navolging van vele andere Europese landen, de successierechten, minstens tussen echtgenoten en in rechte lijn, tot een bedrag van bv. een miljoen euro zou afschaffen. Dat zou pas gemoedsrust bieden voor heel veel Belgen.